

Regeringen, Justitiedepartementet

Begäran om yttrande om stärkt trygghet i bostadsrätter, Svar senast 26-03-10, diarienummer Ju2025/02569

Länsstyrelsen i Kronoberg (vidare Länsstyrelsen) har granskat utredningen utifrån myndighetens uppdrag och hur förslaget kan påverka myndighetens verksamhet.

Länsstyrelsen ser att förslagen innebär en utvidgning av bostadsrättsföreningars möjligheter att säga upp en bostadsrättshavare, genom att den bostadsrättsliga regleringen i större utsträckning ska motsvara den hyresrättsliga. Sammantaget innebär förslagen en normförskjutning där bostadsrättsföreningar får ett mer långtgående ansvar för trygghetsfrågor, med betydande konsekvenser för enskilda och deras familjer.

Länsstyrelsen ställer sig bakom intentionen till förslaget, att förebygga och motverka brott och stärka tryggheten i bostadsmiljöer, men har invändningar till de delar där Länsstyrelsen bedömer att mänskliga rättigheter och det brottsförebyggande perspektivet inte har beaktats i tillräckligt hög utsträckning. Förslagen behöver kompletteras med skydd för övriga boenden, tydligare definitioner av centrala begrepp och åtgärder för att motverka godtyckliga eller diskriminerande beslut.

Avsnitt 4.4 Den bostadsrättsliga regleringen bör motsvara den hyresrättsliga

Länsstyrelsen invänder mot förslaget 4.4 Den bostadsrättsliga regleringen bör motsvara den hyresrättsliga.

Länsstyrelsen anser att det finns skillnader i utformningen av den bostadsrättsliga regleringen som försvårar att den ska överensstämma med den hyresrättsliga. Till skillnad från hyresvärdars institutionella förmåga i beslutsfattande och praktik, bygger bostadsrättsföreningars på privat förvaltning där styrelsen består av boende med egna intressen och relationer till övriga

boenden och grannar. Länsstyrelsen anser att bostadsrättsföreningen ges ett stort tolkningsutrymme, med risk för subjektivitet och bristfälligheter i opartiskhet, där konsekvenserna för den enskilda och familjer kan bli stora.

Avsnitt 4.5 Ansvar för tryggheten i fastigheten

Länsstyrelsen invänder mot förslaget som läggs fram under 4.5 Ansvar för tryggheten i fastigheten och önskar att förslaget kompletteras med ett skydd för övriga boenden i hushållet.

Länsstyrelsen anser att förslaget inte beaktar övriga boenden i hushållet, som barn eller partner. Förslaget kan riskera att öka antalet familjer och barn som blir vräkt. Det kan i sig leda till ökad ojämställdhet, utsatthet, bostadslöshet och därigenom riskera att på lång sikt motverka den brottsförebyggande intention som utredningen till förslaget haft. Förslaget behöver även beakta de fall där det är ett barn som begår ett brott och barnet omfattas av barnkonventionens skydd, samt att barnets agerande kan få stora konsekvenser för övrig familj och enskilda i bostadsrätten.

Länsstyrelsen vill belysa vikten av att bostadsrättsföreningen vid allvarliga fall av bristande skötsamhet eller oro för situationen inom bostaden behöver göra en orosanmälan i de fall det finns barn i bostadsrätten. Länsstyrelsen anser även att barnets bästa enligt barnkonventionen ska väga tungt och ska prövas självständigt, då det riskerar att missas om det enbart behandlas genom en proportionalitetsbedömning.

Avsnitt 4.6 Förverkande vid brott i närmiljön

Länsstyrelsen önskar kompletteringar gällande förslaget 4.6 Förverkande vid brott i närmiljön, där det tydliggörs att ett förverkande behöver föregås av en orosanmälan till socialtjänsten i de fall det finns barn i bostadsrätten.

Avsnitt 4.7 Förverkande vid brott i lägenheten

Länsstyrelsen efterfrågar kompletteringar i förslag 4.7 Förverkande vid brott i lägenheten, med tillägget att människohandel, i likhet med tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning, ska omfattas av de skärpta reglerna.

5.4 Möjligheten att neka medlemskap på grund av brott

Länsstyrelsen invänder mot förslagen som läggs fram under 5.4 Möjlighet att neka medlemskap på grund av brott.

Länsstyrelsen anser att de föreslagna grunderna för att neka ett medlemskap, samt förfarandet kring ett sådant beslut, är otillräckliga och behöver definieras tydligare.

Länsstyrelsen ser att utredningen behöver komplettera förslaget med en analys och skyddsmekanismer kopplat till risken för ökad segregering och diskriminering på bostadsmarknaden. En bostadsrättsförening saknar idag möjlighet att begära utdrag ur belastningsregistret, vilket kan medföra betydande risk att ett beslut om nekat medlemskap blir godtyckligt och selektivt. Länsstyrelsen ser att det finns risk att befintlig rasism och diskriminering på bostadsmarknaden ökar eller etableras ytterligare, då särskilt kopplat till etnicitet, hudfärg eller härkomst, när vissa personer i samhället riskerar att pekats ut eller misstänkliggöras utan saklig grund.

Länsstyrelsen betonar vidare att förslaget kan leda till att personer som lämnat kriminalitet får svårt att etablera sig på bostadsmarknaden. Det i sig kan bidra till att individer som redan avtjänat ett straff löper risk att bli dubbelt bestraffade i praktiken.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen ser positivt på att utredningen lyfter barnkonventionen som vägledande, men ser att vissa av förslagen inte är förenliga med barnets rättigheter och principen om bedömning av barnets bästa. Det innebär en ökad risk för att barn drabbas av vräkning.

Länsstyrelsen vill även lyfta att utredningens förslag riskerar att förstärka redan existerande ojämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Den ekonomiska ojämställdheten i samhället innebär att det ofta är en man i en parrelation som har kapital att köpa en bostad. Det i sig kan bli problematiskt i de fall mannen blir vräkt från bostaden och det inte finns ett skyddsnät för övriga boenden, kvinna och eventuella barn. Likaså finns det risker vid våld i nära relationer, där en redan våldsutsatt kvinna och eventuella barn kan bli vräkta, trots att hon är ett brottsoffer, och då står utan bostad om mannen förverkat sin del i bostaden. Sammanfattningsvis

löper kvinnor och barn högre risk att drabbas av svåra konsekvenser till följd av förslagen, på grund av mäns kriminalitet.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Maria Arnholm med strateg social hållbarhet Jaqueline Eejkestorm som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tf. länsråd Carin Lamme Lind, tf. avdelningschef Max Hector och enhetschef social hållbarhet Anna Ståhl medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post kronoberg@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 Växjö, eller ring vår växel 010-223 70 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/kronoberg.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/kronoberg/personuppgifter